

INFOLOGS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS ELEKTRONISKAIS IZDEVUMS

Latvijas Pašvaldību savienībā (LPS) Šonedēļ un turpmāk LPS saskaņošanai pieprasītie dokumentu projekti

Turpina pieaugt iedzīvotāju uzticēšanās pašvaldībām

Kā ik gadu, arī šogad publicēti pēc "Neatkarīgās Rīta Avīzes" pasūtījuma veiktā SKDS pētījuma rezultāti par iedzīvotāju uzticības līmeni dažādām iestādēm, bankām, Saeimai, valdībai, Valsts prezidentam u.c.

Gan šā, gan iepriekšējo pētījumu rezultāti liecina, ka pieaug iedzīvotāju uzticība pašvaldībām. Tas nozīmē, ka pašvaldību lēmumi atbilst iedzīvotāju interesēm un savas teritorijas attīstībai. Pašvaldības

kļūst aizvien tuvākas saviem iedzīvotājiem, un ir gandarījums, ka gadu no gada pašvaldību veikumu cilvēki redz un novērtē. Tas nozīmē arī to, ka ir iegūta pozitīva atgriezeniskā saikne. Tas nav vienas dienas darbs. Tā ir abpusēja sadarbība.

Pašvaldības, pildot savas autonomās funkcijas, ir vistuvāk iedzīvotāju vajadzībām un vēlmēm. Un to arī parāda minēto pētījumu rezultāti. Tas ir labs atspēriens, lai turpinātu iepriekšējos gados paveikto.

Skumji, ka katru gadu krītas iedzīvotāju uzticības līmenis Saeimai, Ministru kabinetam un Valsts prezidentam. Tam tā nevajadzētu būt, jo esam viena valsts ar vienotiem mērķiem, domājam par savas valsts izaugsmi un iedzīvotāju labklājību.

2019. gadā novēlu izdošanos un jaunus izaicinājumus uztvert nevis kā nastu, bet kā iespēju! Ir liels gandarījums, ka iedzīvotāji valstī novērtē pašvaldību darbu. Pozitīvais vērtējums ir liels uzticības un iedvesmas mandāts turpināt labi iesākto, lepoties ar paveikto un šogad radīt jaunus darbus, kas veicinās reģionu un visas valsts attīstību.

Gints Kaminskis,
LPS priekšsēdis

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

2018. un 2019. gada akcenti LPS darbā

Darbīgu Latvijas simtgades gadu ar ierastajām ikmēneša Valdes un komiteju sēdēm, pašvaldību sadarbības tīklu un apvienību sanāksmēm, ikgadējo kongresu un sarunām ar ministrijām, padomnieku dalību Saeimas, Ministru kabineta, ministriju un citu organizāciju un iestāžu sēdēs un darba grupās, atzinumu gatavošanu par likumdošanas aktiem, semināru, konferenču un videotiešraīžu organizē-

šanu, dalību dažādos projektos, Eiropas Savienības Reģionu komitejā Briselē un Eiropas Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā Strasbūrā un citur aizvadījusi viena no spēcīgākajām un pieredzes bagātākajām organizācijām valstī – Latvijas Pašvaldību savienība (LPS), kas gada nogalē atzīmēja savu 27. dzimšanas dienu. Aizvadītais 2018. gads LPS dzīvē bijis piepildīts gan ar ikdienas darbiem, gan īpašiem simtgadei veltītiem pasākumiem.

Pašvaldību dāvinājums Latvijai simtgadē – īpaši apgleznota ģerboņu siena

26. jūnijā Rīgā, pie ēkas Torņa ielā 4, tika atklāta dekoratīvā siena “**Latvijas pilsētas un novadi valsts simtgadei**”. Šī siena ir visu Latvijas pašvaldību dāvinājums valstij nozīmīgajā jubilejā. Panno (apgleznotā siena) ar Latvijas pilsētu un novadu ģerboņiem tapis pēc Rīgas domes un LPS iniciatīvas, un to apgleznojis starptautiski pazīstamais latviešu mākslinieks Leonards Laganovskis.

Siena pirmo reizi tika apgleznota 2005. gadā, taču pa šo laiku ir notikusi administratīvi teritoriālā reforma un daudzas pilsētas un novadi mainījuši savas administratīvās aprises, tāpēc Latvijas simtgadē sienas gleznojums atjaunots atbilstoši pašreizējam dalījumam. Kompozīciju vainago valsts ģerbonis, zem tā novietots valsts galvaspilsētas Rīgas ģerbonis un savulaik starptautiski atzītās Kurzemes hercogistes galvaspilsētas Jelgavas ģerbonis. Nākamajā rindā izkārtoti republikas pilsētu ģerboņi, un tiem seko novadu ģerboņi alfabētiskā secībā.

Projekts “Pašvaldību labie darbi parkos Latvijas simtgadei”

Arī 2018. gadā LPS kopā ar 71 Latvijas pašvaldību atsaucās *Meža dienu* aicinājumam padarīt Latviju krāšņāku ar koku stādījumiem un maziem koka arhitektūras objektiem parkos, atzīmējot *Meža dienu* deviņdesmitgadi un Latvijas simtgadi, un ar moto

“Kopā nākotnes mežam!” turpināja pirms trim gadiem aizsāktu tradīciju – kopt senos parkus un veidot jaunus.

Meža dienu pasākumi notika **68 novados un trīs lielajās pilsētās**, kur veikta parku kopšana, stādījumu atjaunošana, mazo arhitektūras formu (pašvaldību simbolu, informācijas stendu, tiltiņu, solu,

galdu, atkritumu urnu u.c.) izvietošana parkos, kā arī rīkoti dažādi izglītojoši pasākumi par meža nozari. Pateicoties šim projektam, ko vada LPS padomniece Sniedze Sproģe, skaistāki un labiekārtotāki pamazām top Māras parks Aglonā, Gārsenes pils parks un dabas takas Aknīstes novadā, Braslavas muižas parks Alojās novadā, Atpūtas parks Alsungā, Vidusskolas parks Alūksnē un Ērmaņu muiža Alūksnes novadā, Spāres muižas parks Amatas novadā, Gaujienas muižas parks Apes novadā, Vecauces muižas parks Auces novadā, Ūdensrožu parks Ādažu novada Kadagā, Saules parks Baldonē, Atpūtas parks Bauskas novada Dāviņu ciemā, parks Brocēnos, Burtnieku parks, "Avotu ielejas" parks Cēsīs, Vaboles parks un Juzefovas parks Daugavpils novadā, Dagdas muižas parks, Baznīcas parks Dobelē, Stacijas dārzs Dundagā, Ērgļu muižas parks, Grobiņas pilsdrupu parks, Rankas parks Gulbenes novadā, Iecavas muižas parks, Beberenes muižas parks Ilūkstes novadā, Aleksandra parks Inčukalnā, Pils parks Jaunpilī, Staļģenes muižas parks Jelgavas novadā, Jēkabpils Mežaparks, Zasas muižas parks Jēkabpils novadā, Zantes muižas parks Kandavas novadā, Kokmuižas parks Kocēnos, Bebru pagasta Mežaparks Kokneses novadā, Grāfa Plātera parks Krāslavā, Lēdurgas dendroloģiskais parks Krimuldas novadā, Rembates parks Lielvārdē, Līvānu Pilsētas parks, Gaismas dārzs Ludzā, Valtenbergu muižas parks Mazsalacas novadā, Cilvēkmuzeja atpūtas parks Naukšēnos, Pagastu ozolu birzs Ogres novada Madlienā, Olaines Mežaparks, Ungurmuižas dārza parks Pārgaujas novadā, Ziemupes parks Pāvilostas novadā, Muižas parks Preiļos, Krotas parks Priekules novada Bunkas pagastā, Saules parks Priekuļos, Raunas parks, Lūznavas muižas parks Rēzeknes novadā, Riebiņu muižas parks, Plocis (meža parks) Rojas novadā, Ropažu muižas parks, Endzeles muižas parks Rūjienas novadā, Daugavas muzeja Doles muižas parks Salaspils novadā, Saldus pilsētas Kalnsētas parks, Klusais parks Skrīveros, "Zaļā oāze"

Strenčos, Talsu dendroloģiskais parks Tiguļu kalnā, Stārķu parks Tērvetes novada Bukaišos, pasaku tēva Anša Lerha Puškaiša parks Džūkstē un Latvijas simtgades parks Slampē (Tukuma novadā), Vaiņodes parks, mežaparks "Lustiņdruva" Valkas novada Kārķu pagastā, Elku saliņa Valmierā, Varakļānu muižas parks, Nēķina parks Taurenē un Dzērbenes Pils parks (Vecpiebalgas novadā), Vecumnieku parks, Puzes Mežaparks Ventpils novadā, Viļakas Pilsētas parks, pilsētas centrālais skvērs Viļānos un Zilupes pilsētas parks.

Svētku gadā īstenoti **pieci reģionālie pasākumi**. Maijā Alūksnes novada Ērmaņu muižā *Meža dienu* dalībnieki kopā ar komponista Uģa Prauliņa ģimeni likuši pamatus dendroloģiskajam parkam. Jauni kociņi iestādīti Daugavpils novada Naujenes pagasta Juzefovas parkā, kur savu roku pielika arī Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) biedri, LPIA dibinātāji, bijušie asociācijas vadītāji un čehu kolēģi. Ludzas novada Gaismas dārzā, kur degradētas teritorijas vietā top jauns atpūtas un tradīciju parks, iestādīti dažādu sugu kociņi un vietējo iedzīvotāju dāvinātās peonijas. Ar jauniem stādījumiem papildināta Pagastu ozolu birzs Ogres novada Madlienā.

Savukārt LPS kolektīvs simtgadei veltītā autorallijā, veicot maršrutu Rīga–Liepāja, piestāja **Grobiņā**, kur **pilsdrupu parkā** iestādīja rododendrus.

LPS vadītais piejūras apsaimniekošanas projekts

Projektu "**Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu īstenošana**", kas tika realizēts Latvijas Vides aizsardzības fonda (LVAF) valsts budžeta apakšprogrammā "Vides aizsardzības projekti", va-

dīja LPS kā projekta vadošais partneris ciešā sadarbībā ar projekta faktiskajiem īstenotājiem – visām Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes pašvaldībām vai to institūcijām.

Ar projekta palīdzību vasaras sezonā uzlabota piekrastes vide un nodrošināti apstākļi kvalitatīvai

Foto: jurmala.lv

atpūtai, pieaugusi cilvēku apmierinātība ar piekrastes pieejamību, labiekārtojumu un sanitāro nodrošinājumu, piekrastes kāpās samazināta antropogēnā slodze un veicināta bioloģiskās daudzveidības saglabāšanās. Daudzu novadu pludmales pastiprināti koptas, regulāri savākti pludmalēs atstātie sadzīves un no jūras izskalotie atkritumi un

mirušie dzīvnieki, galvenokārt roņi (piemēram, Jūrmalā, Engures, Rucavas, Pāvilostas, Ventspils un Salacgrīvas novadā). Pludmales arī irdinātas, un tajās pļautas niedres. Grobiņas novadā izveidoti jauni krasta kāpas aizsargstādījumi krasta erozijas un antropogēnās slodzes mazināšanai. Lai atpūtnieki būtu labāk informēti un viņiem būtu vieglāk orientēties vidē, projekta gaitā Carnikavas, Nīcas un Pāvilostas novada pludmalēs uzstādīti jauni informatīvie stendi, informatīvās un norādes zīmes. Pateicoties projekta atbalstam, visā piekrastes garumā būtiski atjaunots, uzlabots un papildināts pludmales labiekārtojums un nodrošināta labāka pieejamība: atjaunotas un ierīkotas jaunas gājēju laipas un soli, izvietoti atkritumu konteineri un urnas, ierīkotas jaunas pārgērbšanās kabīnes un āra dušas, sakārtotas pārvietojamo sanitāro mezglu novietnes, uzstādīti velostatīvi un veikti citi mazāki un lielāki labiekārtošanas darbi.

LPS – visas 119 pašvaldības

2018. gada 6. martā Latvijas Pašvaldību savienības Valde izskatīja jautājumu par Krāslavas novada

uzņemšanu Pašvaldību savienībā. Saskaņā ar LPS statūtiem lēmumu par biedra uzņemšanu biedrībā pieņem Valde, pamatojoties uz pašvaldības domes lēmumu un iesniegumu.

LPS Valde pilnīgā vienprātībā uzņēma **Krāslavas novada pašvaldību** par LPS biedru. Krāslavas novads Pašvaldību savienībā atgriezies pēc gandrīz sešu gadu pārtraukuma.

Cīņa pret normatīvismu

Izmantojot vietnē www.likumi.lv pieejamo informāciju, LPS vecākais padomnieks Māris Pūķis apkopojis datus par šobrīd spēkā esošajiem starptautiskajiem līgumiem (1690), Saeimas likumiem (1579), Ministru kabineta noteikumiem (9546) un pašvaldību saistošajiem noteikumiem (apmēram 6000). Tas ļauj secināt: lai iepazītos ar visiem normatīvajiem dokumentiem, pašvaldības deputātam nepieciešami 316 gadi! LPS aktīvi iesaistās pārregulējuma mazināšanā, cieši sadarbojoties ar valsts likumdevēju un lēmējvaru, kā arī ņemot vērā pārregulējuma apkarošanas pieredzi OECD valstīs un Eiropas Savienībā.

Normatīvisma likvidēšanai bija veltīts arī LPS gada lielākais forums – kongress. 11. maijā Daugavpilī LPS 29. kongresā tika pieņemta **normatīvisma**

mazināšanas ceļa karte. Šajā rezolūcijā LPS kongress aicina Valsts prezidentu un politiskās partijas pārskatīt likumu, Ministru kabineta noteikumu un citu normatīvo aktu skaitu un nepieciešamību un mazināt valstī normatīvismu. Piedāvātā ceļa karte Latvijai iezīmē kopīgu uzdevumu samazināt tiesību normu skaitu un apjomu iekļaušanai valdības de-

klarācijā un Latvijas pašvaldību attīstības vadlīnijās; pilotprojektus, izmēģinot darbu regulējuma daļējas atcelšanas apstākļos; komunikācijas kampaņu, skaidrojot pilotprojektu ieguvumus iedzīvotājiem; Saeimas un pašvaldību prioritāšu maiņu – mazāk likumu, vairāk atbildības. Īstenojot reformas, jāievēro princips: izmēģināt, novērtēt un tikai tad ieviest!

Meklējot vienotu izpratni ar kontrolējošām iestādēm

LPS visa gada garumā centusies sadarboties un panākt vienotu izpratni ar kontrolējošām iestādēm. Tā divas reizes – 4. janvārī un 14. novembrī – LPS priekšsēdis Gints Kaminskis tikās ar **Konkurences padomes** priekšsēdētāju Skaidrīti Ābramu, lai pārrunātu konkurences neitralitātes principa noteikšanu pašvaldību kapitālsabiedrību darbībā un pašvaldību lomu uzņēmējdarbības atbalstīšanā vietējā mērogā, apspriestu problēmas, kas izriet no aizliegtu vienošanos slēgšanas un rada zaudējumus arī pašvaldību budžetiem, un nospraustu turpmākās sadarbības virzienus.

23. augustā notika LPS priekšsēža Ginta Kaminska un **Valsts kontroles** (VK) pārstāvju tikšanās, kurā tika apspriests VK konstatētais pašvaldību revīzijās un pašvaldību deputātu atalgojuma noteikšanas kārtība.

Kontrolējošo institūciju pārstāvji aicināti gan uz LPS Valdi, komiteju sēdēm un LPIA, gan tikšanos ar visu pašvaldību vadītājiem. Par efektīvāku sadarbību ar kontrolējošajām un uzraugošajām iestādēm

plaši tika diskutēts LPS Domes sēdē 24. janvārī, un pašvaldību vadītāji uzklausa Valsts kontroles padomes locekli Edgaru Korčaginu un **Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja** (KNAB) vadītāju Jēkabu Straumi.

6. februārī LPS Valdes sēdē tika spriests par Interesu konflikta novēršanas likumā noteikto ierobežojumu iespējamo sašaurināšanu un piemērošanas procedūru vienkāršošanu, un Valde nolēma aicināt KNAB izvērtēt iespējas samazināt aizliedzošo normu apjomu kā korupcijas riska samazināšanas līdzekli.

KNAB un **Valsts valodas centra** (VVC) pārstāvji bija uzaicināti uz LPS Valdes sēdi 2. oktobrī, lai diskutētu par vairāku pašvaldību deputātu un izpilddirektoru saukšanu pie administratīvās atbildības: tas noticis gadījumos, kad pašvaldību deputāti apstiprinājuši budžetu, paredzot līdzekļus pašvaldību informatīvo izdevumu tulkošanai un izdošanai arī krievu valodā, un par to KNAB uzlicis administratīvos sodus vairāku Latgales pašvaldību amatpersonām. Puses vienojās, ka ir vajadzīga vienota pieeja tiesību normu piemērošanā un jāturpina diskusijas, lai rastu atbildes uz šobrīd dažādi interpretētajām normām.

Pievienošanās Eiropas RK Kohēzijas aliansei

8. februārī LPS priekšsēdis Gints Kaminskis Briselē parakstīja deklarāciju par **pievienošanos Kohēzijas aliansei**, ko 2017. gadā izveidoja vadošās Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību asociācijas ar mērķi aizstāvēt pašvaldību intereses un strādāt kopā, lai ES budžets pēc 2020. gada nodrošinātu tādu kohēzijas politiku, kas būtu pieejama arī mazāk attīstītiem ES reģioniem, paredzot tam resursus dotāciju vai citu finanšu instrumentu veidā vienas trešdaļas apmērā no nākamā perioda ES budžeta.

Kohēzijas politika tika apspriesta gan LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejā, gan Domes sēdē 1. novembrī. Pēc publicētās Eiropas Komisijas indikatīvās informācijas par kohēzijas politikas nacionālajiem piešķirumiem un atbalsta intensitāti, Latvijai paredzētais finansējums ir par 13% mazāks nekā iepriekš un sadalē nav ņemts vērā depopulācijas kritērijs, kas mūsu valstij ir ļoti svarīgs. Mazāk attīstītos reģionus, tajā skaitā Latviju, gaida būtisks samazinājums arī līdzfinansējuma likmēm – 70% (iepriekšējo periodu 85% vietā). Mūsu valsts nevar atbalstīt 65% ERAF un Kohēzijas fonda ieguldījumu koncentrēšanu tikai divās prioritātēs (*vieda Eiropa un zaļa un no oglekļa brīva Eiropa*), kā arī pilsētvides un teritoriālās attīstības prioritātē būtu jāpaplašina atbalstāmo darbību loks, ļaujot katrai dalībvalstij tās noteikt pašai. LPS uzskata, ka valstij visdrīzākajā laikā jānosaka sava politika un kompensācijas mehānisms fondu apguvei gan tām teritorijām, kur notiek depopulācija, gan tām, kur ir straujš iedzīvotāju pieaugums, jāizvērtē ekonomiskās problēmas un jārada ātri reaģējošs mehānisms to novēršanai.

Reģionālā politika

Ar kohēzijas politiku cieši sasaucas reģionālā politika. Vairākas reizes LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdēs skatīts VARAM sagatavotais informatīvais ziņojums **“Reģionālās politikas pamatnostādņu 2013.–2019. gadam īstenošanas 2013.–2017. gadā starpposma novērtējums”** un konstatēts, ka reģionālā attīstība vērtējama kā nesekmīga, jo pieaug sociāli ekonomiskās atšķirības starp Rīgu un Pierīgu un pārējiem reģioniem. Komiteja aicināja VARAM papildināt dokumentu ar secinājumiem par reģionālās attīstības tendencēm un dot novērtējumu reģionālās politikas ietekmei uz teritoriju attīstību. LPS priekšlikums bija MK protokollēmumu papildināt ar to, ka VARAM, Ekonomikas, Izglītības un Satiksmes ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju, LPS un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, vajadzības gadījumā iesaistot arī citas institūcijas, jāpagatavo priekšlikumi kļūdu labošanai reģionālās politikas pamatnostādnēs un jārod finansējums nacionālajai investīciju programmai,

kas papildus ES budžeta finansējumam īstenotu mērķtiecīgu reģionālo izlīdzināšanu.

LPS mudināja VARAM pēc iespējas drīzāk izstrādāt reģionālās politikas pamatnostādnes un noteikti tās saskaņot ar **Nacionālo attīstības plānu (NAP)**, kā arī noteikt tajās atbalsta teritorijas un atbalsta mehānismus ES fondu ieviešanai, šajā procesā aktīvi iesaistot arī pašvaldības. Šobrīd gan NAP vidusposma ziņojumā, gan reģionālās politikas pamatnostādnēs nav iekļauts valsts ieguldījums un plaisa starp Rīgu un reģioniem turpina saglabāties. Pie abiem šiem dokumentiem un tajās saredzamajām problēmām LPS turpinās strādāt 2019. gadā.

Izskatot Pārresoru koordinācijas centra sagatavoto ziņojuma projektu **“Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam (NAP2020) un Latvijas ilgtspējīgas**

attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (LIAS2030) īstenošanas uzraudzības ziņojums”, LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas dalībniekiem bija konceptuāli iebildumi pret ziņojumu kopumā, jo tajā nav Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas redzējuma, trūkst analīzes teritoriālā griezumā, nav iekļauts uzskatāms kartogrāfiskais materiāls, nav izvērtēts, kā tiek īstenotas ilgtspējīgas attīstības prioritātes dažādās mērķa grupās – dažādu mērogu attīstības centros, lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijās, piejūras un pierobežas terito-

rijās, īpaši aizsargājamās dabas zonās un citās, kā arī LIAS2030 noteiktajās nacionālo interešu telpās (lauku attīstības telpa, Baltijas jūras piekraste, Rīgas metropoles areāls, austrumu pierobeža, izcilas dabas, ainavu un kultūrvēsturiskās teritorijas). Ieguldījumu ietekmes izvērtējums balstīts galvenokārt uz anonīmu ekspertu izjūtām, nevis uz faktu izpēti un datiem un nav apkopoti priekšlikumi, kas būtu jāmaina NAP2020 un LIAS2030 nostādnēs, rīcības virzienos un plānotajās darbībās atbilstoši ārējās un iekšējās vides pārmaiņām.

Zemes pārvaldība un pašvaldību ceļi

Foto: Sandra Bērziņa

25. septembrī Saeimā izdarīti **grozījumi Zemes pārvaldības likumā**: beidzot LPS veiksmīgi izdevies aizstāvēt pašvaldībām nepieciešamos grozījumus Zemes pārvaldības likumā, lai daļēji labotu zemes reformas laikā pieļautās kļūdas un būtu iespējams veidot vienotu ceļu un ielu tīklu. Šīs izmaiņas stājas spēkā 25. oktobrī.

LPS cer, ka jaunais regulējums atrisinās divas lielākās pašvaldību identificētās problēmas.

Pirmā: zeme zem pašvaldības autoceļa daļēji vai pilnībā pieder citai personai; šai problēmai risinājums rasts 8. panta jaunajā redakcijā. Izveidots koplietošanas ceļa vai ielas termins tādām situācijām, kad līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai autoceļš reģistrēts kā pašvaldības vai valsts ceļš un iekļauts pašvaldības bilanci, bet zeme zem ceļa ierakstīta zemesgrāmatā uz privātpersonas vārda, – šīs personas nedrīkst liegt pārvietošanos pa pašvaldības ceļu. **Koplietošanas ceļš vai iela** ir patstāvīgs ne-

kustamā īpašuma objekts, kas pieder pašvaldībai un rada īpašuma apgrūtinājumu zemes vienībai, uz kuras tas atrodas. Tā robežas kopā ar ceļa nodalījuma joslu vai ielas sarkanajām līnijām pašvaldība iezīmē teritorijas plānojumā vai lokālpļānojumā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, to reģistrē Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Pašvaldībai ir tiesības, informējot zemes īpašnieku, koplietošanas ceļa zemes nodalījuma joslā vai sarkanajās līnijās būvēt, rekonstruēt un atjaunot ceļu vai ielu, kā arī ierīkot jaunas inženierkomunikācijas – iekārtas, ierīces, ietaises, tīklus, līnijas un to piederumus –, ja tas nepieciešams sabiedrības interešu īstenošanai.

Otra problēma: zemes reformas laikā veidotas teritorijas bez publiskajiem ceļiem/ielām, kas apgrūtina pārvietošanos un piekļuves iespējas; ar likuma grozījumiem (jauns 8.1. pants) izveidots jauns **privātā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojums nekustamajam īpašumam, kas noteikts sabiedrības interesēs**, lai nodrošinātu vienotu ceļu un ielu tīklu novadā un sabiedrības iespējas un tiesības ikvienam to izmantot, – novada nozīmes ceļš vai iela. To pašvaldība nosaka pašvaldības teritorijas plānojumā vai lokālpļānojumā. Novada nozīmes ielas statusu pašvaldība var piešķirt ar atsevišķu administratīvo aktu, kam pievienots grafiskais pielikums. Pašvaldība saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā piedalās novada nozīmes ceļa vai ielas būvniecībā un uzturēšanā. Pašvaldības saistošajos noteikumos paredz kārtību, kādā pašvaldība sedz izmaksas par novada nozīmes ceļa vai ielas būvniecību un uzturēšanu. Novada nozīmes ceļš vai iela ir publiski pieejama, un līdz novada nozīmes ceļa vai ielas statusa atcelšanai aizliegts ierobežot transporta un gājēju kustību pa to. Pašvaldībai ir

tiesības, informējot zemes īpašnieku, ierīkot jaunās inženierkomunikācijas, ja tas tiek darīts sabiedrības interesēs.

Likuma grozījumi arī paredz: ja ne valsts, ne paš-

valdības nav izdarījušas atzīmi par zemesgabala piederību vai piekritību pašvaldībai vai valstij, tā piekrit vietējai pašvaldībai tās administratīvajā teritorijā. Lēmumu par šā zemesgabala ierakstīšanu zemesgrāmatā pieņem pašvaldība.

Jūras liedaga robežas

Daudz darba LPS ieguldījusi, lai panāktu, ka valdība nevilcinātos un izstrādātu kārtību, kādā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā tiks atjauninātas **valstij piederošā jūras liedaga robežas gadījumos, kad jūras augstākās bangas ir no-**

skalojušas krasta līniju. Saeima, pieņemot Zemes pārvaldības likumu, uzdeva valdībai šādus noteikumus izdot jau līdz 2016. gada 31. decembrim, bet tas netika izdarīts.

Jūra dažādu faktoru ietekmē ir noskalojusi un turpinās noskalot krastus, tieši tāpēc Civillikuma 1104. pants kopš tā pieņemšanas pirmskara Latvijā nosaka: *“Jūras piekraste pieder valstij līdz tai vietai, kuru sasniedz jūras augstākās bangas.”* Šī norma ir spēkā kopš Civillikuma pieņemšanas, lai nepieļautu ne liedaga, ne pašas jūras nonākšanu privātā īpašumā.

Ministru prezidents, uzklusot LPS aicinājumu, uzdeva VARAM vienoties ar Pašvaldību savienību par veicamajiem darbiem un to izpildes termiņu. Atkārtoti Ministru prezidents šādu uzdevumu devis ar savu 2018. gada 26. aprīļa rezolūciju. Jūras liedaga korekta atspoguļošana kadastrā ir būtiska arī pludmaļu apsaimniekošanā.

Vides aizsardzība

2018. gadā vides jomā pieņemti vairāki normatīvie akti gan attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu, gan dabas, gaisa un ūdens aizsardzību, kuros tika ņemti vērā LPS iebildumi un priekšlikumi. Ieguldīts liels darbs, piedaloties darba grupā par **ogļūdeņražu ieguves tiesiskās vides uzlabošanu.** Pašreizējais regulējums ir nepilnīgs un attiecas tikai uz ogļūdeņražu ieguvī valsts zemēs un privātīpašumā, bet ne pašvaldību īpašumā esošajās zemēs. Tā kā ogļūdeņražu izpēti un ieguve jau tagad tiek veikta pašvaldību zemēs un to plānots darīt arī turpmāk, būtiski ir izstrādāt atbilstošu regulējumu, ņemot vērā pašvaldību intereses. Jāuzsver, ka ogļūdeņražu izpēti un ieguves jomā ir ļoti liels komersantu spiediens, vēloties ignorēt jebkādas pašvaldību intereses un

tiesības, tādēļ būtiska bija sadarbība ar Ekonomikas ministriju un KNAB, strādājot pie grozījumiem Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumos nr. 805 “Noteikumi par ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvī”. Pašreizējā redakcijā LPS priekšlikumi ir ņemti vērā, šogad noteikumu projekts tiks virzīts uz Valsts sekretāru sanāksmi (VSS).

LPS ir sniegusi priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem. Esam ierosinājuši veikt grozījumus **likumā “Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”**, dabas liegumos “Randu pļavas” un “Vidzemes akmeņainā jūrmala” svītrojot normu, kas nosaka, ka šajās teritorijās krasta kāpu aizsargjoslā jaunveidojamā zemes īpašumu vienlaidu platība nedrīkst būt mazāka par 10 ha. Tas rada situāciju, ka divās īpaši aizsargājamās teritorijās, kas ietilpst Ziemeļvidzemes

biosfēras rezervātā, aizsardzības noteikumi ir stingrāki nekā citās aizsargājamās teritorijās, kas atrodas Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā. Šādos apstākļos ir apgrūtināta gan ceļu, gan tūrisma infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvniecība un uzturēšana, jo īpaši, ņemot vērā to, ka dabas lieguma “Vidzemes akmeņainā jūrmala” teritorijā notiek strauja krasta erozija, tāpēc ceļu nobrukšanas rezultātā periodiski var rasties vajadzība izbūvēt jaunu ceļa posmu. Ja pašvaldība šāda ceļa posma izbūvei nevar atsavināt mazāk nekā 10 ha zemes, tā nevar veikt autonomās funkcijas, gādājot par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu. Ņemot vērā šo LPS ierosinājumu, VARAM ir sagatavojusi grozījumus likumā, kas šobrīd Saeimā tiek virzīti otrajam lasījumam.

LPS ierosinājusi grozījumus arī MK 2012. gada 18. decembra noteikumos nr. 940 **“Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”**, nosakot, ka mikroliegumus neveido pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos norādītajās apbūves teritorijās. Zemkopības ministrija sagatavoja grozījumus šajos noteikumos, kas tika virzīti izskatīšanai VSS, diemžēl pēc starpministriju saskaņošanas sanāksmes noteikumu projekts tālāk virzīts netiek.

2018. gadā turpinājās darbs pie grozījumiem likumā **“Par zemes dzīlēm”**, kas paredz, ka pašvaldības turpmāk neizsniegs bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas, bet gan visos gadījumos licences zemes dzīļu ieguvei izsniegs Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Likumprojektā ņemti vērā LPS ierosinājumi attiecībā uz pašvaldību nosacījumu iekļaušanu licencē, taču joprojām nav atrisināts jautājums par rekultivācijas garantēšanu. Ir izstrādāts MK protokollēmuma projekts, kas paredz VARAM līdz likumprojekta otrajam lasījumam Saeimā iesniegt ar sociālajiem partneriem saskaņotu regulējumu derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas garantēšanas kārtībai, taču darbs pie šā regulējuma izstrādes vēl nav sākts, līdz ar to darbs ar šo likumprojektu turpināsies šogad.

2019. gadā turpināsies darbs arī pie grozījumiem **Aizsargjoslu likumā**, kur LPS iebilst krasta kāpas noteikšanas principiem pilsētās un ciemos, kas paredz, ka krasta kāpu aizsargjoslas platums tajos nav mazāks par 150 metriem, obligāti iekļaujot īpaši aizsargājamus un ES nozīmes biotopus ne mazāk kā 300 metrus platā joslā. ES nozīmes biotopu obligāta iekļaušana krasta kāpu aizsargjoslā atsevišķās

vietās (tā kā vēl nav pabeigta biotopu kartēšana, konkrētas teritorijas nav precīzi zināmas) nozīmētu šīs aizsargjoslas paplašināšanu, tādējādi zemju īpašniekiem zaudējot tiesisko palāvību uz pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto un iegūstot jaunus aprobežojumus, ko valsts nekompensēs.

Šogad dabas aizsardzības jomā tiks strādāts pie grozījumiem MK noteikumos **“Noteikumi par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”**. Tā kā dabas aizsardzības plānos tiek izstrādāts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas zonējums, noteikti nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi, kā arī izstrādāts konkrētās teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts, kas tālāk tiek virzīts kā MK noteikumi, līdz ar to kļūst saistošs ikvienam, plāna izstrādes gaitā ir ļoti būtiska pašvaldību un zemju īpašnieku iesaiste un sadarbība ar tiem. Dabas aizsardzības plānos noteiktajam zonējumam un dabas aizsardzības prasībām ir jābūt samērīgām, atbilstošām katras konkrētās aizsargājamās

Foto: Sandra Bērziņa

teritorijas izveides mērķim, un tās nedrīkst būt pretrunā ar pašvaldības attīstības plāniem. Dabas aizsardzības plāniem un teritoriju attīstības plāniem ir jāpapildina vienam otru un jānodrošina sabalansēta konkrētās teritorijas attīstība.

Grūtākais uzdevums 2019. gadā vides jomā būs **trīs lielu plānošanas dokumentu – Gaisa piesārņojuma samazināšanas plāna 2019.–2030. gadam, mazoglekļa Latvijas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam un Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns līdz 2030. gadam – izstrāde.** Pašvaldības iz-

prot gan šo plānu izstrādes, gan noteiktu darbību nepieciešamību, lai novērstu gaisa piesārņojumu, mazinātu klimata pārmaiņas, kā arī pielāgotos tām, taču plānošanas dokumenti savstarpēji jāsalāgo, lai nerastos situācija, kad vienā plānā paredzētie pasākumi ir pretrunā ar citu plānu, piemēram, biomasas kā kurināmā izmantošana. Ļoti būtiski ir noteikt skaidrus finansēšanas avotus, jo lielākā daļa paredzēto darbību mērķu sasniegšanai būs ļoti dārgi, kā arī izvērtēt prioritātes un noteikt darbības, kas sniegs vislielāko ieguldījumu gaisa piesārņojuma samazināšanas un klimata pārmaiņu jomā.

Nauda ikdienas iztikšanai un attīstībai

Būtiskākais 2018. gada notikums, kas ietekmē pašvaldību finanses, ir pagājušajā gadā uzsāktā **nodokļu reforma**, kas plānota trīs gadiem un galvenokārt skar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) un uzņēmumu ienākuma nodokli. Attiecībā uz IIN veiktas vairākas būtiskas izmaiņas: noteikta progresīvā nodokļa likme – gada ienākumam līdz 20 004 eiro likme tika samazināta līdz 20%; gada ienākumam no 20 004 līdz 55 000 eiro likme saglabāta iepriekšējā līmenī, 23%, bet ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 eiro, likme noteikta 31,4% apmērā; ik gadu palielinās ar IIN neapliekamais diferencētais minimums, neapliekamais minimums pensionāriem un nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu. Kopš 2019. gada 1. janvāra ienākumiem līdz 440 eiro mēnesī maksimālais neapliekamais minimums palielināts līdz 230 eiro, paaugstināts arī mēneša ienākums, līdz kuram diferencētais neapliekamais minimums tiek piemērots, – līdz 1100 eiro –, savukārt pensionāram neapliekamais minimums pieaug līdz 270 eiro mēnesī. Atvieglojums par apgādībā esošu personu šogad palielināts līdz 230 eiro mēnesī.

Visām minētajām izmaiņām IIN politikā, protams, ir būtiska negatīva ietekme uz IIN ieņēmumiem, tādēļ kā ļoti nozīmīgs fakts nodokļu reformas kontekstā uzsverama LPS un valdības sarunās panāktā vienošanās, ka **pašvaldību budžetam 2018.–2020. gadā tiks nodrošināti nodokļu ieņēmumi 19,6% apmērā no kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem**, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Ja prognozētais pašvaldību nodokļu ieņemu-

mu īpatsvars nodokļu ieņēmumos ir mazāks nekā 19,6%, tad pašvaldībām tiek paredzēta speciāla valsts budžeta dotācija. Šāds princips ļauj nodrošināt pašvaldībām stabilitāti un prognozējamību budžeta plānošanā un nepieciešamos finanšu resursus pašvaldību funkciju un saistību izpildei. 2018. gadā speciālā dotācija pašvaldībām bija 21,8 milj. eiro.

2018. gadā lieti noderēja arī LPS panāktā vienošanās par **valsts garantijām IIN ieņēmumu izpildei**. Pagājušā gada 2. un 3. ceturksnī IIN ieņēmumi nepildījās atbilstoši plānotajam, tādējādi pašvaldībām no valsts budžeta tika izmaksātas divas IIN neizpildes kompensācijas dotācijas kopumā par 9,4 milj. eiro. 2018. gada noslēgumā IIN ieņēmumi pildījās labāk, un gads noslēdzās ar šādu rezultātu: pašvaldībām IIN ieņēmumu prognoze izpildījās 100%, savukārt valsts budžets atguva 5,4 milj. eiro kā IIN pārpildi.

2018. gada budžeta sakarā jāatzīmē arī ar Finanšu ministriju panāktā vienošanās saglabāt iespēju pašvaldībām saņemt **aizņēmumu bez pašvaldības budžeta līdzfinansējuma** to investīciju projektu īstenošanai, kuru realizācijai nav pieejams ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansējums. 2018. gadā, ņemot aizņēmumu, pašvaldības līdzfinansējums bija nepieciešams tikai atsevišķu investīciju projektu īstenošanai (ceļu un to kompleksa investīciju projektiem un kultūras iestāžu investīciju projektiem).

2019. gads netipiski sācies ar **valsts pagaidu budžetu**. Finanšu ministrijas 2018. gada 18. decembra rīkojumā nr. 488 "Par valsts pagaidu budžetu 2019. gadam" pašvaldībām ir apstiprināta mērķdotāciju un dotāciju finansējuma sadale, tajā skaitā pašvaldību iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (PFIF), dotācijas pašvaldībām no PFIF un speciālās dotācijas sadalījums pašvaldībām. Diemžēl pagaidu budžeta laikā pašvaldības var saņemt aizņēmumus tikai ES fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai (gan iesākto projektu turpināšanai, gan jaunu uzsākšanai) un citiem iepriekšējos gados uzsāktiem projektiem, kuriem aizņēmums piešķirts izmantošanai vidēja termiņa budžeta periodā.

2019. gadā **speciālā valsts budžeta dotācija** pašvaldībām 19,6% no kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem

nodrošināšanai pagaidu valsts budžetā paredzēta 104 milj. eiro apmērā. Pagājušajā gadā šī dotācija tika pielīdzināta IIN ieņēmumiem un sadalīta pēc IIN sadales principiem, bet šogad tā tiek sadalīta divās daļās: viena daļa, tāpat kā pērn, tiek pielīdzināta IIN un attiecīgi sadalīta, otra daļa tiek novirzīta pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam. Tādējādi visām pašvaldībām 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu izlīdzinātie vērtētie ieņēmumi pieaug, bet, protams, palielinājums katrai pašvaldībai atsevišķi ir atšķirīgs – no 0,5% (Iecavas novads) līdz 15,6% (Carnikavas novads).

Pie 2019. gada **izaicinājumiem** jāmin plānotās izmaiņas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modelī, izmaiņas kadastrālās vērtēšanas metodikā un to ietekme uz nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem iedzīvotājiem un šā nodokļa ieņēmumiem pašvaldību budžetā.

Būvniecība un tās digitalizācija

Martā Ekonomikas ministrijā (EM) tika iesniegta **desmit partneru** – valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi", Ārvalstu investoru padomes Latvijā, Nacionālās nekustamo īpašumu attīstītāju alianses, Latvijas Apdrošinātāju asociācijas, akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži", valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts ceļi", LPS, Latvijas Universitātes, Rīgas Stradiņa universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes – **kopīgā vēstule**, kurā pausta vienota nostāja jautājumā par **būvniecības ierosinātāja atbildības robežām būvniecībā**.

30. maijā LPS sarunās ar EM, apspriežot **grozījumus Būvniecības likumā** un būvniecības ierosinātāja atbildības robežas, puses vienojās par vietējās pašvaldības kompetenci un atbildību būvniecības ieceres akceptēšanas procesā, proti – vietējai pašvaldībai nav jāatbild par būvniecības ieceres dokumentu satura atbilstību normatīvo aktu prasībām, tā ir sertificēto būvspeciālistu profesionālā atbildība. Vietējās pašvaldības būvvaldes kompetence ietvers būvniecības administratīvā procesa tiesiskuma nodrošināšanu, t. i., būvvaldei būs jāpārlicinās par būvniecības ierosinātāja tiesībām ierosināt būvniecību, jāpārbauda nepieciešamie saskaņojumi, kā arī jāpārbauda ieceres atbilstība teritorijas plānojumam un apbūves noteikumiem. Būvvaldes

kompetencē būs arī vides pieejamības prasību kontrole. Puses nevienojās par to, ka būvvaldes drīkst iejaukties būvniecībā un to apturēt, ja konstatētas neatbilstības, kas nav definētas kā būvvaldes kompetences jautājumi. Šogad LPS turpinās strādāt pie grozījumiem Būvniecības likumā, kas noteiktu atbildības sadalījumu starp būvniecības dalībniekiem, precīzi definētu būvvalžu kompetences jautājumus, risinātu būvniecības dalībnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas jautājumus un definētu Būvniecības valsts kontroles biroja (BVKB) kompetences jautājumus.

LPS Tautsaimniecības komiteja sadarbībā ar BVKB strādājusi, lai novērstu virkni nepilnību **Būvniecības informācijas sistēmā (BIS)**, kas tuvākajā nākotnē dos iespējas būvniecību organizēt elektroniski, tā-

dējādi ir gandarīta, ka sākts pildīt pēdējā LPS kongresa uzstādījums – samazināt normatīvismu. LPS atbalstīs pilnīgu pāreju uz būvniecības ierosināšanas un būvprojekta saskaņošanas un akceptēšanas elektronisko procesu, nodrošinot iespēju visiem būvniecībā iesaistītajiem uzsākt darbu BIS sistēmā gada laikā pēc atbilstoša regulējuma pieņemšanas Saeimā.

Mājokļu politika kā cilvēkresursu piesaistes līdzeklis

30. maijā LPS sarunās ar EM tika apspriesta mājokļu politika – likumprojekts “Dzīvojamo telpu īres likums”, publiskā sektora īres dzīvokļu pieejamība un valsts atbalsta politikas instrumenti. LPS solīja, ka atbalstīs īres likumprojektu, ja EM veiks “mājasdarbu”, precizējot jaunā īres regulējuma problēmjautājumus – ģimenes locekļu atbildību, garantijas, pašvaldību tiesības izdot saistošos noteikumus, bezstrīdu piespiedu nosacījumu izpildes kārtību, īres maksas noteikšanu pašvaldībās u. c. Puses vienojās atbalstīt nepieciešamā papildu finansējuma novirzīšanu mājokļu garantiju programmas nodrošināšanai un iespējamo valsts atbalsta programmu īres namu būvniecībai un finansējuma novirzīšanu tās realizācijai.

Ļoti vērtīga bija **LPS Mājokļu tīkla sanāksme-diskusija “Vai Latvijā ir jāattīsta dzīvokļu īres tirgus?”**, kas notika 1. novembrī Valmierā. Sanāksmes dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar valmieriešu pie-

redzi, kur pilsēta, izmantojot pašvaldības kapitālsabiedrības resursus un reputāciju, izvēlējusies būvēt īres namus.

Pie 2019. gada **uzdevumiem** jāmin risinājumu rašana īres dzīvokļu fonda palielinājumam pašvaldībās, pārskatot valsts garantiju mehānismu pašvaldību kapitālsabiedrībām. Iespēja celt īres namus atrisinās tādus sasāpējušus jautājumus kā, piemēram, kvalificētu speciālistu piesaisti, iedzīvotāju reemigrāciju un ekonomiski aktīvo iedzīvotāju noturēšanu konkrētajā novadā. Pats galvenais, ka aizejošā valdība oktobrī atzina, ka īres tirgū pastāv tirgus un valdības nepilnības un pašvaldība var būt īpašuma attīstītājs, un ka šīs problēmas risinājumam steidzami vajadzīgs valsts atbalsts. Tādējādi jāpanāk, lai valdības sagatavotie priekšlikumi grozījumiem likumā “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, kas paredz ilgtermiņa aizdevumus pašvaldībām mājokļu būvniecībai, atjaunošanai, pārbūvei vai dzīvojamo īres māju iegādei, tiktu pilnveidoti un izskatīti Saeimā.

Tāpat jāpieņem Īres likums, kur priekšlikumu izstrādē darbojas LPS Dzīvokļu apakškomiteja un Mājokļu tīkls.

Jāpilnveido un, iespējams, radikāli jāmaina likums “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, paredzot arī valsts atbildību, lai nodrošinātu atbalstu trūcīgiem un maznodrošinātiem iedzīvotājiem saistībā ar īres tirgus iespējamo aktivizēšanos.

Enerģētika pērn un šogad

Pavasārī LPS sarunās ar EM tika apspriesti vairāki enerģētikas un energoefektivitātes jautājumi – obligātās iepirkuma komponentes (OIK) finansēšanas modeļa izmaiņas un to ietekme uz atsevišķām elektroenerģijas patērētāju grupām, darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākums “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās”, iespējamās izmaiņas pašvaldību līdzdalībā aizsargājamo lietotāju atbalsta sistēmas nodrošināšanā un šīs sistēmas iespējamā paplašināšana arī uz dabasgāzes lietotājiem. Par OIK finansēšanas modeļa izmaiņām puses vienojās, ka EM uzlabos un precizēs

MK noteikumus par elektrības ražošanu koģenerācijā, saīsinot nepamatoti garos pasākumu ieviešanas termiņus, un izstrādās koģenerācijas metodiku, lai samazinātu nepamatoti augsti noteikto iekšējo ienesīguma normu IRR (9%).

Enerģētikā aizvadīto gadu var vērtēt kā kopumā veiksmīgu: siltuma tarifi iedzīvotājiem (ar retiem izņēmumiem) pamatā nekļuva dārgāki, jo daudzas pašvaldības pārgājušas uz vietējās šķeldas izmantošanu. Elektrības cenas pērn necēlās, bet šogad par to nevaram būt droši. 2018. gadā ar *ALTUM* atbalstu turpinājās dzīvojamo un pašvaldību ēku siltināšana, un visu laiku kopīgi tika uzlaboti gan siltināšanas noteikumi, gan ēku modernizācijas rezultāti. Diemžēl rekonstrukcijas sarežģīja būvniecī-

bas izmaksu celšanās. LPS saskaņoja arī aizsargāto lietotāju noteikumus.

Gan šis, gan arī turpmākie gadi noteikti paies pa saules energoefektivitātes zīmē. Šādā nolūkā daudzas pašvaldības ir sagatavojušas energovadības plānus – kā optimizēt energopatēriņu, kā uzlabot centralizēto siltumapgādi. Lai samazinātu elektrības izmaksas, sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Ekonomikas ministriju LPS veicinājusi elektroenerģijas kopējās obligātā iepirkuma un jaudas komponentes vidējās vērtības samazinājumu (no 25,79 eiro par megavatstundu līdz 22,68 eiro par megavatstundu) un sagatavojusi priekšlikumus valdības darba grupai tālākai OIK ietekmes samazināšanai.

Ceļi un sabiedriskais transports

Pie 2018. gada plusiem jāmin LPS un Satiksmes ministrijas vienošanās, ka gada akcīzes nodokļa pieaugums tiek novirzīts valsts vietējo autoceļu sakārtošanai. Tādējādi **vairāk nekā 33 miljoni eiro valsts vietējo autoceļu sakārtošanai deva iespēju sakārtot vairāk nekā 400 km valsts vietējo autoceļu**. Arī turpmākajos gados šim finansējumam jābūt vismaz aizvadītā gada līmenī, īpaši saistībā ar izglītības un veselības reformām Latvijā, kas pašlaik notiek atpakaļ no vietējo ceļu sakārtošanas politikas.

Maijā LPS sarunās ar Satiksmes ministriju par valsts vietējo autoceļu pārvaldīšanas koncepciju puses vienojās, ka ir jāvienkāršo procedūra valsts autoceļu pārņemšanai; jānodrošina vienāda pieeja, valstij un pašvaldībām nododot autoceļus (valstij, nododot autoceļus pašvaldību īpašumā, ir iespējas tos nodot bez iepriekšējas īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā uz valsts vārda Satiksmes

ministrijas personā, šādām tiesībām jābūt arī pašvaldībām); valsts līdzfinansējuma apjoms valsts vietējo autoceļu pārņemšanā nedrīkst būt mazāks par esošo finansējuma apjomu konkrētajam posmam; jāizstrādā procedūra valsts vietējo autoceļu nodošanai privātpersonām; nododot ceļus valdījumā, jādefinē kritēriji, vadoties pēc autoceļu uzturēšanas klases; katra pašvaldība individuāli lemj par katru autoceļu posmu.

Savukārt sabiedriskā transporta pakalpojumu jautājumos puses vienojās, ka bāzes finansējums pārvaldījumu dotācijām nav pietiekams un ir jāpārskata dotāciju bāzes noteikšanas principi un kārtība. Šogad centīsimies vienoties par pamatotu bāzi un objektīviem kritērijiem, lai precīzi noteiktu minimālo apjomu iedzīvotājiem sabiedriskā transporta pieejamībai un panāktu valsts vietējo ceļu finansējumu vismaz 2018. gada līmenī.

Sadarbībā ar Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociāciju, plānošanas reģioniem un Sabiedriskā transporta padomi izdevās izcīnīt papildu finansējumu sabiedriskajam transportam, tādējādi novēršot ievērojamus sabiedriskā transporta pieejamības riskus, kā arī atcelt valdības kļūdaino lēmumu, kas paredzēja pārvadātājam pilsētas nozīmes maršrutu tīklā nekompensēt zaudējumus par maršruta daļu, kas ir ārpus pilsētas administratīvās teritorijas, vairāk nekā 30% no kopējā maršruta garuma. Ar Satiksmes ministriju panākts kompromiss arī valsts atbalstam autoostu finansējumā.

Izglītība

Latvijā vispārīgo izglītību piedāvā 775 vispārīgās izglītības iestādes, savukārt pirmsskolas izglītību – 642 pirmsskolas izglītības iestādes, un agrīnā pirmsskolas izglītība (no četrus gadu vecuma) aptver 96,3% bērnu (2017).

Vispārīgās vidējās izglītības iestādes ir gan **pamatizglītības iestādes** (īsteno vispārīgās pamatzglītības programmu) – **sākumskolas** (1.–6. klase, ir tiesības īstenot pirmsskolas izglītības programmu un speciālās pamatzglītības programmas iekļaujoši, klasēs vai grupās) un **pamatskolas** (1.–9. klase, pilnu pamatzglītības programmu īsteno deviņu gadu laikā; pamatzglītības programmu var īstenot divos posmos: pamatzglītības pirmā posma izglītības programmu īsteno no 1. līdz 6. klasei, pamatzglītības otrā posma izglītības programmu īsteno no 7. līdz 9. klasei), gan **vidusskolas** (īsteno vispārīgās izglītības programmu 1.–12. klasei, ir tiesības īstenot pirmsskolas izglītības programmu) un **Valsts ģimnāzijas** (VĢ) (šo statusu iegūst vidusskola, īsteno vispārīgās izglītības programmu 10.–12. klasei, ir tiesības īstenot vispārīgās izglītības programmu 7.–12. klasei, 1.–12. klasei, arī starptautiskā bakalaurāta programmu).

Precizēti nosacījumi skolēnu uzņemšanai VĢ 7.–9. klasē un vispārīgās vidējās izglītības programmās (VĢ tiesības noteikt uzņemšanas kritērijus, kā arī, ja novada teritorijā ir vairākas VĢ, uzņemot VĢ 7.–9. klasē, pašvaldība ir tiesīga organizēt vienotus iestājpārbaudījumus un vienotus uzņemšanas kritērijus).

Interesu izglītība: interešu izglītības iestādes saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem būs tiesīgas iegūt valsts nozīmes interešu izglītības iestādes statusu, saņemot papildu valsts budžeta finansējumu tām noteikto funkciju veikšanai (lēmumu pieņems Izglītības un zinātnes ministrija).

Viens no 2019. gada uzdevumiem ir **izglītības iestāžu tīkla** sakārtošana.

Izglītības iestāžu reorganizācija vai likvidācija: noteikts regulējums gadījumiem, kad termiņu (ne vēlāk kā sešus mēnešus iepriekš), kādā attiecīgās institūcijas un personas informējamās par izglītības iestādes likvidāciju vai reorganizāciju, objektī-

vu apstākļu dēļ nav iespējams ievērot, nosakot, ka šādā gadījumā par izglītības iestādes likvidāciju vai reorganizāciju attiecīgās institūcijas un personas informējamās **ne vēlāk kā trīs mēnešus iepriekš**.

MK noteikumi “Kritēriji un kārtība, kādā valsts piedalās vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas finansēšanā vidējās izglītības pakāpē” – par minimālo pieļaujamo skolēnu skaitu un kritērijiem maksimālā pieļaujamā skolēnu skaita noteikšanai klasē un klašu grupā vidējās izglītības pakāpē pašvaldību un par izglītības iestādē iegūtās izglītības kvalitātes rādītājiem. **Tika panākts līdzsvarots skolēnu skaits vidējās izglītības posmā, ņemot vērā dažādās pašvaldību vajadzības.**

Izglītības kvalitāte: saturs, modernas mācību metodes, monitorings.

Jaunā, uz prasmēm virzītā mācību satura ieviešana: par vienu gadu pagarināts jaunā mācību satura ieviešanas laiks, dodot iespēju vecākiem, pedagogiem, sabiedrībai un pašvaldībām iesaistīties mācību satura izstrādē un novērtēt vajadzības, lai uzsāktu jaunā satura ieviešanu:

2019. gada 1. septembrī attiecībā uz pirmsskolas izglītības programmu īstenošanu;

2020. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārīgās izglītības programmu īstenošanu 1., 4., 7. un 10. klasē;

2021. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārīgās izglītības programmu īstenošanu 2., 5., 8. un 11. klasē;

2022. gada 1. septembrī attiecībā uz vispārīgās izglītības programmu īstenošanu 3., 6., 9. un 12. klasē.

Iesaiste pamatzglītības standarta un paraugprogrammu izstrādē, apstiprināts MK:

– pašvaldību iesaiste ESF projektā SAM 8.3.1. “Attīstīt kompetenču pieeju balstītu vispārējās izglītības saturu”;

– pašvaldību iesaiste – nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai, SAM 8.3.2. “Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”;

– pašvaldību iesaiste ESF projektā – atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai, SAM 8.3.2. “Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”;

– izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana, SAM 8.3.6. “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu”.

Vidējā izglītības posma standarta un programmu izstrāde – uzdevums 2019. gadam.

Izglītības kvalitātes monitorings, izglītības kvalitātes kritēriji – uzdevums 2019. gadam.

Pedagogi:

1. Dalība darba samaksas modeļa izstrādē un pedagogu atalgojuma pieauguma grafika apstiprināšana Ministru kabinetā.

Reformu ieviešana mācību saturā, pamatizglītības standartā un pamatizglītības programmās lielā mērā ir atkarīga no pedagogu pieejamības, viņu zināšanām, prasmēm un attieksmes, kā arī no skolu nodrošinājuma ar informācijas un komunikācijas tehnoloģijām.

Svarīgi salāgot izglītības zinātņu absolventu skaitu ar darba tirgus pieprasījumu; nodrošināt studiju, tālākizglītības un akadēmisko resursu pieejamību reģionu izglītības iestāžu skolotājiem un sniegt atbildes uz plānotajām reformām pedagogijas izglītības jomā kopumā.

2. Jāturpina pedagogu atalgojuma paaugstināšana.

Finansējums pedagogu atalgojuma paaugstināšanai ir jābalsta uz ekonomikas izaugsmes pamatiem, t. i., finansējumam ir jābūt no valsts budžeta. Skolu optimizācijas rezultātā iegūtie finanšu līdzekļi nav un nebūs pietiekami, lai nosegtu pedagogu atalgojuma pieauguma grafika izpildi.

2019. gadā jāuztur jautājums (tēma) par pedagogu profesionālo pilnveidi un pedagogu atalgojuma paaugstināšanas grafika ievērošanu.

3. Panākts, ka tika nodrošināts nepieciešamais finansējums pašvaldībām pedagogu atļaušanas paātrī izmaksai internātskolu likvidācijas un reorganizācijas gadījumā **100% apmērā** (MK 2018. gada 28. augusta sēdes protokols nr. 40, 24. §).

Profesionālā izglītība:

Pieejamība – piecas pašvaldību dibinātas profesionālās izglītības iestādes un 22 iestādes IZM padotībā. Kvalitāte (satura reforma, sadarbība ar nozari, darba vidē balstītas mācības). Izglītojamo propor-

cija vispārīgajā vidējā un profesionālajā vidējā izglītībā (%): 61,12/38,88%; 50/50% (2017).

Pašvaldībām ir tiesības piedalīties ESF projektā “Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos” atbilstoši SAM 8.5.1.

Uzdevums 2019. gadam – turpināt uzturēt prasību IZM par profesionālās izglītības iestāžu programmu finansējuma modeļa projekta izstrādi neatkarīgi no profesionālās izglītības iestādes dibinātāja, tajā skaitā sagatavot priekšlikumu mācību stipendijas finansēšanai.

Mūžizglītība:

Pieaugušo izglītība. Nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra. Kompetences atzīšana. Dalība pieaugušo izglītībā (25–64 gadi) – **7,5%** (2017), mērķis 2020 – 15%.

Pašvaldību profesionālās izglītības iestādēm ir tiesības realizēt pieaugušo izglītības programmas ES fondu pieaugušo izglītības projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”.

Darbs ar jaunatni pašvaldībās:

185 jauniešu centri – 104 pašvaldībās ir noteiktas atbildīgās institūcijas.

Jauniešu līdzdalība. Jaunatnes konsultatīvās padomes pašvaldībās. Strukturētais dialogs: noteikti kritēriji valsts budžeta finansējuma piešķiršanai jaunatnes organizāciju darbības atbalstam. Tādējādi palielinātas atbalsta iespējas un pieaudzis jaunatnes organizāciju skaits, kas var pretendēt uz darbības atbalstu. Samazināts administratīvais slogs jaunatnes organizācijām, padarot finansējuma piešķiršanas procesu efektīvāku. Konkurss par atbalstu tiek rīkots reizi divos gados, tajā jaunatnes organizācijas piesakās darbības atbalsta finansējumam divu gadu periodam.

“Latvijas Jauniešu galvaspilsēta”: uzvarētājs – Madonas novads.

Sadarbība ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru:

Projekts “PROTI un DARI!”. Samazināts administratīvais slogs uz 50%.

Priekšlaicīgi izglītību pametušie (18–24 gadi): 8,6% (2017), mērķis 2020 – 10%.

Pašvaldību iesaiste ESF projektā SAM 8.3.4. "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus".

Pašvaldību izglītības tīklā **tika organizēti trīs semināri par pašvaldību iesaisti SAM 8.3.4. projektā.**

Projekta "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" – "PuMPuRS" seminārs 28. novembrī Krustpils novadā.

Karjeras izglītība:

Pašvaldību iesaiste SAM 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs".

Augstākā izglītība:

Personas ar augstāko izglītību (30–34 gadi) – **43,8%**

(2017).

Politikas mērķis ir kvalitāte un tās salāgošana ar tautsaimniecības vajadzībām, ko nosaka Latvijas Viedās specializācijas stratēģija.

Kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personības attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei:

1. Izglītības likums papildināts ar informāciju par valsts un pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju informācijas sistēmu un deleģējumu Ministru kabinetam noteikt informācijas sistēmas saturu, tās izveidošanas, uzturēšanas un atjaunināšanas kārtību, lai nodrošinātu iepriekšējo komisiju datu izsekojamību un statistisko datu analīzi un lai varētu izveidotu pedagoģiski medicīnisko komisiju informācijas sistēmu reģistrēt valsts informācijas sistēmu reģistrā atbilstoši Valsts informācijas sistēmu likuma prasībām.

2. Pabeigts darbs pie iekļaujošas izglītības **izmaksu un prasību groza izstrādes.**

Uzdevums 2019. gadam: **panākt virzību izskatīšanai Ministru kabinetā.**

2019. gadā jautājums par **ES struktūrfondu realizāciju pašvaldībās izglītības jomā** jāsagatavo izskatīšanai LPS Izglītības un kultūras komitejā un pēc vajadzības arī LPS Valdes sēdē.

Veselība un sociālie jautājumi

Deinstitucionalizācija (DI): darbs pie visu plānošanas reģionu deinstitucionalizācijas plānu izvērtēšanas. Novērsta virkne lietu, kas papildus prasītu pašvaldību ieguldījumus ilgtermiņā, piemēram, mobilo brigāžu izveide, kas ir ļoti labs pakalpojums, taču, tā kā tam nav ERAF finansējuma, ieliekot DI plānā šo pasākumu, tas pārvēršas par obligātu, bet jau par pašvaldības līdzekļiem. Rūgtums par to, ka pieļautās kļūdas DI plānošanas sākumā ietekmē un ietekmēs to, ko sasniegsim. Administratīvais slogs nokauj sociālo dienestu kapacitāti un iniciatīvu.

Veselības veicināšana un slimību profilakse: turam roku uz pulsa, kas un kā notiek pašvaldībās. Veselības ministrija (VM) un CFLA aicināti uz LPS Veselības un sociālo jautājumu komiteju, lai diskutētu. Labajai

praksei bija veltīta arī viena no tīkla sanāksmēm. Šobrīd sagatavota vēstule VM un CFLA, kurā apkopotas identificētās problēmas, un drīz aicināsim uz komiteju, lai meklētu risinājumus. Būtiski saglabāt otrās kārtas finansējumu un iekļaut arī nākamajā ES periodā.

Asistenta pakalpojuma pilnveide pašvaldībā: pēc tikšanās ar LPS priekšsēdi panākta vienošanās, ka Labklājības ministrija izstrādās jaunu novērtēšanas kārtību, ko pilotēs pašvaldībās, tikai pēc tam var lemt par izmaiņām. Šobrīd tā arī notiek: izstrādāta jauna novērtēšanas anketa, tā pilotēta pašvaldībās, koriģēta, ministrija gatavos infoziņojumu, tad arī tiks pieņemts lēmums par izmaiņām. Bija risks, ka prasīs pašvaldību līdzfinansējumu.

Audžuģimeņu atbalsta centru izveide: virkni izmaiņu panācām jau saskaņošanas procesā, "izravējām"

liekus uzdevumus sociālajiem dienestiem. Pēc LPS aicinājuma izveidota darba grupa, kuras uzdevums ir vērtēt pakalpojumu groza un finansējuma pietiekamību, rosināt, kā tiks nodrošināta pakalpojuma kvalitāte (šobrīd to neviens nevērtē) u.c. Šeit būtiski sekot, kā notiek sadarbība ar pašvaldībām, kāda ir pakalpojumu kvalitāte, jo šo centru atzinumi turpmāk būs par pamatu audžuģimeņu statusa piešķiršanai.

Pārresoru koordinācijas centra (PKC) ziņojums par nepieciešamiem uzlabojumiem starpnozaru sadarbībā un palīdzības sniegšanā bērniem un jauniešiem ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem: LPS iesaiste (dalība darba grupas sēdēs, PKC piedalīšanās LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēdē un Valdes sēdē) novērsa to, ka virza ziņojumu, kurā paredzēts būtiski paplašināt pašvaldību uzdevumus, kas daudzviet būtu neizpildāmi. Pašreizējo ziņojumu speciālisti vērtē kā labu. PKC lūdz atbalstu un informāciju no LPS par novadiem, kuros varētu pakāpeniski veidot plānotos ģimenes atbalsta centrus, informāciju par medicīniski pedagoģisko komisiju finansējumu u.c.

Ņemot vērā saņemtās sūdzības no pašvaldību sociālajiem dienestiem, aktualizējām jautājumu par **sadarbību ar Sociālās integrācijas valsts aģentūru (SIVA)**. Apkopojām problēmas, par tām diskutējām komitejas sēdē un vienojāmies, ka SIVA organizēs seminārus sociālajiem darbiniekiem (tas arī notiek, kaut gan ir sūdzības par kvalitāti un attieksmi).

Šobrīd aktualizēts jautājums par **sociālās aprūpes centru (SAC) veselības punktu reģistrēšanu Ārstniecības personu reģistrā**: Veselības ministrija bija sasaukusi sanāksmi, kurā norādīja, ka šādi punkti jāreģistrē, jo SAC tiek veikta ārstniecība (ja tas nav

reģistrēts, var nonākt līdz kriminālatbildībai par nelikumīgu ārstniecību), ka tas neesot sarežģīti. Taču Veselības inspekcija pieprasa pārreģistrēt attiecīgās telpu grupas atbilstoši lietošanas kodam, un tas nozīmē, ka vajadzīga jauna inventarizācijas lieta, tātad nepieciešams finansējums.

Saistībā ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos, kas nosaka ERAF ieguldījumus DI procesā, lēmām un nemanāmi gribēja dot uzdevumu VARAM virzīt grozījumus MK noteikumos par kārtību, kādā tiek aprēķināts valsts budžeta līdzfinansējums visos citos pašvaldību īstenotajos SAM. Tas tika apturēts, Finanšu ministrija gatavos infoziņojumu, tad arī būs atsevišķa saruna un lemlēmšana.

Veiksmīgas bija abas Veselības un sociālo jautājumu tīkla sanāksmes – par labo praksi veselības veicināšanas projektos (Jūrmalā) un personas datu aizsardzības jautājumiem sociālajā darbā.

Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar profesionālajām organizācijām – Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienību un Latvijas Pašvaldību ilgstošas sociālās aprūpes institūciju apvienību, kas ir būtisks LPS darba resurss.

Dati, statistika, sistēmu aplikācijas

LPS ir gandarīta, ka Centrālā statistikas pārvalde atjaunojusi interesi par **teritoriālo statistiku**: parādās dati par ciemiem un pagastiem, tiek risināts jautājums par mobilo telefonu atrašanās vietas izmantošanu statistikas un ekonomiskiem vērtējumiem.

LPS informācijas sistēmā **BLIS** ir pieejami gan pašvaldību labās prakses piemēri un pašvaldībām derīgu zinātnisko pētījumu rezultāti, gan unikāli uzkrātie dati, kas ļauj izdarīt pamatotus secinājumus par apvienošanās plāniem.

Pagājušajā gadā ir radītas vairākas **ģeogrāfiskās informācijas sistēmu aplikācijas**, kas guvušas plašu atzinību:

– **pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās,**

novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (atbilstoši robežām 2018. gada sākumā). Šī aplikācija skatītājiem sniedz iespēju filtrēt administratīvās teritorijas, apskatīt iedzīvotāju skaitu pa dažādām vecuma grupām un dzimumiem, to kritumu un kāpumu dažādos gados. Šajos datos un to attēlojumā viegli konstatēt, kuras ir “apdraudētākas” vecuma grupas, kāda ir vecuma struktūra pašvaldībā (vairāk jauniešu, vairāk pensijas vecuma ļaužu utt.). Katru administratīvo teritoriju raksturo 16 diagrammas un 150 rādītāji;

– gada sākumā tika publicēta informācija par **novada desmit lielākajiem nodokļu maksātājiem**. Pēc šīm tabulām var pateikt, vai konkrētais uzņēmums vai iestāde, kas maksā vairāk nodokļus, atrodas pašā novadā vai tomēr reģistrēta ārpus tā;

– ir veikti aprēķini par **pašvaldību autoceļu un ielu finansējumu 2016. un 2017. gadā**, sagatavoti **kartogrāfiskie materiāli**. Dati rāda saņemto mērķdotāciju lielumu, ielu un ceļu garumu, izlieto to finansējumu ceļu uzturēšanai modernizēšanai;

– veikts **valsts centralizēto eksāmenu par 2017./2018. mācību gadu rezultātu** analītiskais raksts un rezultātu attēlošana **kartogrāfiskajos materiālos**;

– veikti aprēķini par **īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem**, to īpatsvaru administratīvo teritoriju vienībās.

Saņemti šādi dati no Labklājības ministrijas: VDEĀVK uzskaitē esošo bērnu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas; sociāli apdrošināto personu skaits un vidējā apdrošināšanas iemaksu alga sadalījumā pa dzimumiem un pēc administratīvās teritorijas; VDEĀVK uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti pēc invaliditātes smaguma pakāpes un administratīvās teritorijas; personu, kuras saņēmušas tehniskās palīdzības līdzekļus, skaita sadalījums pēc administratīvās teritorijas un VSAA administrēto pakalpojumu saņēmēju skaits 2018. gada jūnijā. Dati publicēti BLIS sistēmā ar ierobežotu pieejamību.

Ārējie sakari

Sadarbība ar Austrumu partnerības valstīm

* Vairāk nekā 350 dalībnieku no Latvijas un Baltkrievijas 29. novembrī Vitebskā piedalījās nozīmīgā Latvijas simtgades pasākumā **“Latvijas novadu dienas Vitebskā”**, kas tika organizēts ar mērķi veicināt un padziļināt Latvijas Republikas sadarbību ar Baltkrievijas Republikas Vitebskas apgabalu, tajā skaitā starp pašvaldībām un uzņēmējdarbības, tūrisma un izglītības jomā, sekmējot ekonomisko sadarbību. Lai stiprinātu abu valstu sadarbību, Vitebskā tika parakstīti **astoņi sadarbības līgumi**. Sadarbības līgumu noslēdza Vitebskas apgabala Šarkauščinas rajons un Aizkraukles novads Latvijā; vienošanos

par sadarbību parakstīja Vitebskas apgabala Vjerhņadzvinskas rajons un Dagdas novads; vienošanos par nodomu sadarbīties parakstīja Vitebskas apgabala Haradokas rajons un Amatas novads; sadarbības līgumu noslēdza Vitebskas apgabala Hlibokajes rajons un Inčukalna novads; vienošanos par sadarbību tūrismā parakstīja Vitebskas apgabala izpilddirekcijas Sporta un tūrisma pārvalde un eiroreģiona “Ezeru zeme” Latvijas birojs; starptautiskās sadarbības līgumu parakstīja Vitebskas apgabala Uzņēmēju savienības izpilddirekcija un Daugavpils uzņēmēju un biznesmeņu klubs “Anchor”; vienošanos par savstarpēju sadarbību parakstīja Vitebskas apgabala mārketinga centrs un Latvijas un Baltkrievijas ekonomisko sakaru veicināšanas biedrība; starptautiskās sadarbības līgumu parakstīja Vitebskas Valsts tehnoloģiju universitāte un Daugavpils Universitāte.

* **EuropAid projekts “Tīklu veidošana efektivitātei un attīstībai” (2018–2021)**: projekta mērķis ir veicināt labu pārvaldību un ilgtspējīgu attīstību vietējā līmenī Gruzijā. Projekta partneri – Gruzijas Pašvaldību asociācija (NALAG), Gruzijas pētniecības centra PMC un LPS. Latvijas eksperti pirmajā projekta gadā piedalījās vairākos semināros, iepazīstinot

Gruzijas pašvaldību pārstāvjus ar vietējo un reģionālo attīstību ES un Latvijā, pašvaldību struktūru un funkcijām Latvijā, ES lauku teritoriju attīstības politiku, sabiedrības virzītu vietējo attīstību, kā arī ar LPS pieredzi, veidojot tematiskos pašvaldību sadarbības tīklus Norvēģijas Finanšu instrumenta projektā.

*** Eiropas Vietējās solidaritātes dienas (EVSD) Latvijā (12.–18. novembrī)** – ar ES un Latvijas Ārlietu ministrijas finansiālu atbalstu īstenoja LPS sadarbībā ar Bauskas, Engures, Līvānu, Pārgaujas un Skrundas novadu. Kopā ar sadraudzības pašvaldību viesiem no Gruzijas, Moldovas un Ukrainas kopīgi tika svinēta Latvijas simtgade, īstenotas aizraujošas meistarklases, semināri, darbnīcas un zīmējumu konkursi. EVSD mērķis ir stiprināt Eiropas demokrātiskās vērtības – dažādību un solidaritāti –, atbalstot Eiropas pašvaldības kā aktīva pilsoniskuma vietējo virzītājspēku, stiprinot sadarbību un veicinot informācijas apmaiņu starp pašvaldībām Eiropā un pasaulē.

Sadarbība ar Centrālāzijas valstīm

*** Īstenots projekts “Pašvaldību attīstība un labas pārvaldības veicināšana Kirgizstānā”** ar Ārlietu ministrijas finansiālu atbalstu, kas deva iespēju attīstīt sadarbību ar saņēmējvalsts – Kirgizstānas – partneriem, kā arī starp abu valstu pašvaldībām, nodot savu pieredzi un zināšanas, kas gūtas Latvijas attīstības un reformu procesā. Pievienotā vērtība tā, ka projektu kopīgi īstenoja vairāki “spēlētāji” – valsts pārvaldes iestādes un vietējās pašvaldības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un eksperti. Projekts nodrošināja Kirgizstānas Pašvaldību savienībai, Kirgizstānas pašvaldībām un politiķiem atbilstošas mācību iespējas saskaņā ar partnervalsts pieprasījumu. Mācību tēmas tika izvēlētas, pamatojoties uz konsultācijām ar partnervalsti un pielāgojoties Kirgizstānas nacionālajām stratēģijām, kā arī ņemot vērā donoru aktivitātes valstī. Sekmīgi izmantojot Latvijas pieredzi, tiek sekmētas pārvaldības reformas Kirgizstānā un veidots konstruktīvs dialogs ar likumdevēja institūcijām. Būtisks ieguvums ir ciešāku sadarbības saišu veidošanās starp

abu valstu pašvaldībām. Projekts stiprinājis Kirgizstānas publiskās pārvaldes spējas un kapacitāti un veicinājis Kirgizstānas Pašvaldību savienības attīstību, sniedzot atbalstu un LPS pozitīvo pieredzi un zināšanas. Projekta ilgtspēju nodrošinās **triju Latvijas un Kirgizstānas pašvaldību parakstītie protokoli par sadarbību**, kā arī **LPS un Kirgizstānas Pašvaldību savienības noslēgtais sadarbības līgums**.

Apmācības pašvaldībām

*** LPS īsteno projektu “Vietējo pašvaldību sagatavošana jaunajam datu aizsardzības tiesiskajam regulējumam”**, un 12. un 13. decembrī Jūrmalā tika organizēts apmācību seminārs Latvijas pašvaldībām ar mērķi uzlabot pašvaldību speciālistu zināšanas un kompetenci atbilstoši Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajām prasībām. LPS padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos Guntars Krasovskis un LPS padomniece juridiskajos jautājumos Kristīne Kinča iepazīstināja ar ES personas datu aizsardzības reformu, Vispārīgo personas datu aizsardzības regulu, personas datu aizsardzības tiesisko regulējumu un juridisko pamatojumu personas datu likumīgai apstrādei, kā arī īpašu kategoriju personas datu apstrādi. Nākamais projekta seminārs notiks 9. un 10. janvārī Rīgā.

*** Latvijas pašvaldībām sniegta palīdzība sadarbības partneru atrašanā** ziemeļvalstīs un Krievijā, Austrumu partnerības un Centrālāzijas valstīs, Eiropā un Āzijā.

*** Pašvaldības tiek regulāri informētas par iespējām iesaistīties dažādos projektos.**

*** Eiropas Padomes (EP) Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress:** 27. un 28. martā Strasbūrā norisinājās Eiropas Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa 34. plenārsēde, kurā tika aizstāvēts un pieņemts Latvijas valdībai saistošs ziņojums par vietējo un reģionālo demokrātiju Latvijā. Plenārsēdē tika apstiprināti LPS un Latvijas delegācijas iesniegtie grozījumi rekomendācijām, kur Latvijas valdība tiek aicināta saglabāt pašvaldību ieņēmumu apjomu vismaz pašreizējā līmenī, ņemot vērā nodokļu reformas ietekmi.

LPS Valdes sēde

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

Šāgada pirmā Latvijas Pašvaldību savienības Valdes sēde notiks **8. janvārī plkst. 10** ierastajā vietā – LPS mītnē (Rīgā, Mazajā Pils ielā 1, 4. stāva zālē).

Darba kārtība:

1. Par informatīvo ziņojumu par valsts budžeta dotāciju pieejamību pašvaldību īstenojamajos Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda projektos (informēs Finanšu ministrijas ES fondu stratēģijas departamenta direktors **Edgars Šadris**).
2. Par plānotajiem grozījumiem Ministru kabineta noteikumos nr. 42 "Noteikumi par kritērijiem un kārtību valsts budžeta dotācijas piešķiršanai

pašvaldībām Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas periodā līdzfinansēto projektu īstenošanai" (informēs **VARAM pārstāvis**).

3. Par LPS sadarbības tīklu darbu un sasniegtajiem rezultātiem 2018. gadā un plānoto 2019. gadā (informēs LPS padomnieki: **Mudīte Priede** – par pašvaldību sadarbības tīklu darbību 2018. gadā un Sociālo un veselības jautājumu tīklu; **Aino Salmiņš** – par Mājokļu politikas tīklu; **Ināra Dundure** – par Izglītības jautājumu tīklu; **Sandra Bērziņa** un **Sniedze Sproģe** – par Vides jautājumu tīklu; **Ivita Peipiņa** – par Reģionālās attīstības un sadarbības jautājumu tīklu).

4. Par LPS sapulces un 30. kongresa sasaukšanas laiku un vietu (informēs LPS priekšsēdis **Gints Kaminskis**).

5. Par likumprojektu "Kultūras centru likums" (informēs LPS padomniece **Ināra Dundure**).

6. Dažāda informācija.

Gints Kaminskis,
LPS priekšsēdis

TIEŠRAIDE

LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

TIEŠRAIDE

LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde notiks **9. janvārī plkst. 10** LPS mītnē, 4. stāva zālē.

Darba kārtība:

1. Par 9.2.4.2. pasākuma "Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei" ieviešanu un turpmāk īstenojamām darbībām (informēs Veselības ministrijas Investīciju un Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta direktore **Agnese Tomsone** un **Centrālās finanšu**

un līgumu aģentūras speciālisti).

2. Par Labklājības ministrijas (LM) virzītajiem grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā saistībā ar sociālās palīdzības sniegšanu (informēs LM Metodiskās vadības un kontroles departamenta vecākā eksperte **Maruta Pavasare**).

3. Dažādi.

Sēdi būs iespējams skatīties tiešraidē LPS vietnes www.lps.lv sadaļā "Tiešraides, videoarhīvs" vai sekojot [šai saitei](#).

Tiešraides laikā varēs uzdot jautājumus, sūtot tos uz e-pasta adresi tiesraide@lps.lv.

Ilze Rudzīte,
LPS padomniece
veselības un sociālajos jautājumos

TIEŠRAIDE

LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde

LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēde notiks **9. janvārī plkst. 13** LPS mītnē, 4. stāva zālē.

Darba kārtība:

1. Par ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda ieguldījumiem un rādītājiem Latvijas administratīvajās teritorijās (informēs VARAM Reģionālās

lās politikas departamenta Reģionālās ekonomikas nodaļas vecākais eksperts **Dāvis Melnalksnis**).

2. Par informatīvo ziņojumu par priekšlikumu par Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam mērķiem, prioritātēm un rīcības virzieniem (informēs Pārresoru koordinācijas centra (PKC) vadītāja vietnieks, Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas vadītājs **Vladislavs Vesperis**).

3. Par Nacionālo attīstības plānu un jauno reģionālās attīstības politikas pamatnostādņu turpmāko apspriešanas procesu un LPS iesaisti tajā (informēs LPS padomniece **Ivita Peipiņa** un **VARAM** un **PKC pārstāvji**).

4. Dažādi.

Sēdi būs iespējams skatīties tiešraidē LPS vietnes www.lps.lv sadaļā "Tiešraides, videoarhīvs" vai sekojot [šai saitei](#).

Tiešraides laikā varēs uzdot jautājumus, sūtot tos uz e-pasta adresi tiesraide@lps.lv.

Ivita Peipiņa,

LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos

Apmācību seminārs par personas datu aizsardzību

LPS, īstenojot projektu "Vietējo pašvaldību sagatavošana jaunajam datu aizsardzības tiesiskajam regulējumam", organizē apmācību semināru Latvijas pašvaldībām ar mērķi uzlabot pašvaldību speciālistu zināšanas un kompetenci atbilstoši Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajām prasībām.

Seminārs notiks **9. un 10. janvārī** viesnīcā "Avalon" (Rīgā, 13. janvāra ielā 19).

Darba kārtība:

- ES personas datu aizsardzības reforma. Vispārīgā personas datu aizsardzības regula;
- personas datu aizsardzība: jaunais tiesību aizsardzības regulējums un datu aizsardzības pamatjēdzieni;
- juridiskais pamatojums personas datu likumīgai apstrādei;
- īpašu kategoriju personas datu apstrāde: tipi un apstrādes juridiskais pamats;
- datu izpaušana un piekļuves tiesības datu subjektam;
- datu aizsardzības pārvaldība;
- datu aizsardzības speciālists: iecelšana un funkcijas;
- datu aizsardzības ietekmes novērtējums.

Elita Kresse,

projekta vadītāja,

LPS padomniece ārējo sakaru jautājumos

Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas sanāksme

LPIA sanāksme notiks **11. janvārī plkst. 10** Rīgas Austrumu izpilddirekcijā (Rīgā, Daugavpils ielā 31).

Darba kārtība:

9:30–10:00 – Dalībnieku reģistrācija.

10:00–10:20 – LPIA Valdes informācija – LPIA priekšsēdētājs **Ivo Virsis**.

10:20–11:00 – *Kā veidot savu dzīvi labāku?* – ārsts kardiologs, Latvijas Universitātes profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis **Andrejs Ērglis**.

11:00–13:00 – Viedu pašvaldību veidošana. Vieno-

ta intelektuāla sistēma datu vākšanai, uzkrāšanai, izmantošanai – **Kauņas** pašvaldības un Telekomunikāciju tehnoloģiju centra pārstāvji (“Informatikos ir ryšių technologijų centras” mārketinga direktors **Armins Šurkus**).

Latvijas kolēģu pieredze: *Gudrās tehnoloģijas* energoefektivitātes jomā Jēkabpils pilsētā.

Atkritumu vadības informācijas sistēma “ASMILIS” un maksājumu un norēķinu sistēma “MOKESTA” atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā “Piejūra”.

13:00–13:30 – Par finansējumu pašvaldībām valsts pagaidu budžeta darbības laikā – LPS padomniece **Lāsma Ūbele**.

Sniedze Sproģe,
LPS padomniece

LPS atzinumi valsts likumu un politiku uzlabošanai

Latvijā izveidojusies prakse Ministru kabinetā (dokumentu saskaņošanas un pieņemšanas procedūrās) iesaistīt Latvijas Pašvaldību savienību, kam saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” vienīgajai ir tiesības paust pašvaldību kopīgo viedokli.

Rakstiskie atzinumi sākas ar konstatējumu – vai LPS saskaņo vai nesaskaņo attiecīgo projektu.

Abos gadījumos projektu virzītāji un dokumentu pieņēmēji var izvērtēt priekšlikumus tekstu uzlabošanai.

Oficiālā procedūra sākas ar Valsts sekretāru sanāksmi, kurā izsludina valsts dokumenta projektu. Ja LPS pieprasa projektu atzinuma sniegšanai, tad visas pašvaldības tiek aicinātas paust savu viedokli. Gatavojot viedokli, LPS ņem vērā arī pašvaldību kopīgo stratēģiju un Eiropas Vietējo pašvaldību hartā paustos vietējās demokrātijas principus.

LPS SASKAŅOŠANAI PIEPRASĪTIE DOKUMENTI

20. decembra Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie projekti:

VSS-1278 – [Informatīvais ziņojums “Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.–2027. gadā”](#)

VSS-1279 – [Rīkojuma projekts “Par finansējuma piešķiršanu Rēzeknes novada domei dzīvokļu Jauņatnes ielā 4, Lūznavā, Lūznavas pagastā, Rēzeknes novadā, remontdarbu veikšanai un aprīkošanai ar](#)

[iekārtām un mēbelēm”](#)

VSS-1284 – [Noteikumu projekts “Grozījums Ministru kabineta 2015. gada 27. oktobra noteikumos nr. 617 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 1.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt inovāciju ieviešanu komersantos” 1.2.2.1. pasākuma “Atbalsts nodarbināto apmācībām” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi”](#)

VSS-1285 – [Noteikumu projekts “Grozījumi](#)

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumos nr. 501 "Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas, būvniecības un uzturēšanas kārtība"

VSS-1286 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 9. maija noteikumos nr. 253 "Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi"

VSS-1287 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumos nr. 529 "Ēku būvnoteikumi"

VSS-1288 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumos nr. 530 "Dzelzceļa būvnoteikumi"

VSS-1289 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 16. septembra noteikumos nr. 550 "Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi"

VSS-1290 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumos nr. 573 "Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi"

VSS-1291 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos nr. 631 "Latvijas Republikas iekšējo jūras ūdeņu, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas būvju būvnoteikumi"

VSS-1292 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos nr. 633 "Autoceļu un ielu būvnoteikumi"

VSS-1293 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos nr. 661 "Ar radiācijas drošību saistīto būvju būvnoteikumi"

VSS-1275 – Rīkojuma projekts "Par valsts nekusta-

mā īpašuma Jūrmalā pārņemšanu valsts īpašumā Finanšu ministrijas valdījumā un pārdošanu"

VSS-1277 – Rīkojuma projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 4. aprīļa rīkojumā nr. 176 "Par Izglītības un zinātnes ministrijas valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā, zemes vienības saglabāšanu valsts īpašumā un nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā un pārdošanu"

VSS-1309 – Rīkojuma projekts "Par nekustamā īpašuma atsavināšanu pierobežas ceļa pie Jansu novērošanas torņa zemes nodalījuma joslai"

VSS-1311 – Rīkojuma projekts "Par nekustamā īpašuma atsavināšanu pierobežas ceļa pie Lugu novērošanas torņa zemes nodalījuma joslai"

VSS-1312 – Rīkojuma projekts "Par nekustamo īpašumu atsavināšanu pierobežas ceļa pie Ķelovas zemes nodalījuma joslai"

VSS-1281 – Noteikumu projekts "Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri"

VSS-1294 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 16. augusta noteikumos nr. 480 "Noteikumi par atbrīvojuma piemērošanu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem"

VSS-1296 – Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 20. oktobra noteikumos nr. 605 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda pasākumam "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana"

Foto: <https://lynnmariecherry.com>

Lai jums izdodas atstāt pēdas visā 2019. gada gājumā!

Latvijas Pašvaldību savienība Facebook
@PasvaldibuSavieniba

Informējam, ka Latvijas Pašvaldību savienībā sanāksmēs tiek veikta fotografēšana un filmēšana. Materiāli tiek izmantoti LPS publicitātes vajadzībām internetā un (vai) drukātā veidā. Telpā netiek nodrošināta vieta, kur nenotiek filmēšana.

Gunta Klismeta, redaktore: gunta.klismeta@lps.lv

Jana Bunkus, LPS Komunikācijas nodaļas vadītāja,
padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos: jana.bunkus@lps.lv
Pašvaldībām aktuālu informāciju lasiet arī LPS mājaslapā: www.lps.lv

Sekoiet LPS aktualitātēm arī twitter.com: http://twitter.com/lps_lv

Sekoiet LPS aktualitātēm arī facebook.com: <https://www.facebook.com/PasvaldibuSavieniba/>

Sekoiet LPS aktualitātēm arī YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UCMFwNiqaNMI0pQGJzr8esWw>